

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 21.02.2024
FU-sak: 4/24		Arkivsaknr.:

Revisjon av kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB

Bakgrunn

Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen (UiB) ble vedtatt av Universitetsstyret i 2017 (S [129/17](#)). I 2021 ble det bestemt at det skulle gjøres en helhetlig vurdering av kvalitetssystemet i etterkant av NOKUT-tilsynet som var varslet i 2022.

I 2022 førte NOKUT tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiB. I april 2023 fattet NOKUTs styre vedtak om å godkjenne det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiB. Selv om komiteen ikke er i tvil om at UiB oppfyller alle formelle krav, mener komiteen at UiBs kvalitetsarbeid har visse forbedringspunkter og potensial for videre utvikling.

Som ledd i oppfølgingen etter tilsynet har kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB blitt revidert. Orientering om resultatene av NOKUT-tilsynet og forslag til prosess for revisjonen ble lagt fram for Forskningsutvalget i møte i mars 2023 (FU [14/23](#)). Revisjonen er gjort parallelt med at Studieavdelingen (SA) har revidert kvalitetssystem for utdanning.

I denne saken presenteres det reviderte kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB og en revidert oversikt over struktur, myndighet og kvalitetssikringsoppgaver for ph.d.-utdanningen. De viktigste foreslåtte endringene i kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen er:

- Kvalitetssystemet har fått en ny struktur, som i større grad er koordinert med kvalitetssystem for utdanning. I den reviderte systembeskrivelsen er det blant annet inkludert en noe mer omfattende bakgrunn og begrunnelse for kvalitetsarbeidet.
- Det foreslås å ta ut forsinkelses- og frafallsundersøkelse fra kvalitetssystemet.
- Det foreslås å ta inn krav om innspill fra arbeidsliv i ph.d.-programevalueringer.
- Det foreslås å ta inn et eget punkt om reakkreditering av ph.d.-programmene som en forlengelse av programevalueringene.

En mer omfattende beskrivelse og begrunnelse for de foreslåtte endringene over, samt andre foreslåtte endringer i kvalitetssystemet, er beskrevet i kapittel 2. Den reviderte systembeskrivelse for kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB, revidert struktur, myndighet og kvalitetssikringsoppgaver og fakultetenes høringsinnspill er lagt ved saken.

1. Bakgrunnsdokumenter for revisjonen

Revisjonen av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning er basert på innspill i rapporten fra NOKUTs sakkyndige komité og fakultetene, samt erfaringer FIA har gjort seg gjennom arbeidet med kvalitetssystemet.

NOKUT rapporten

I NOKUTs rapport ga komiteen råd til videreutvikling av UiBs samlede systematiske kvalitetsarbeid innen fire temaområder:

- UiB bør revurdere kompleksiteten i kvalitetsarbeidet. Dette var i hovedsak rettet mot kvalitetssystemet for første og andre syklus, men komiteen kom med forslag til forenklinger som også påvirker ph.d.-nivå, for eksempel når det gjelder evaluering av emner.
- UiB bør gjøre en systematisk gjennomgang av systemene, med tanke om å lære av hverandre og dele erfaringer på tvers av kvalitetssystemene.
- UiB bør styrke representasjonen fra arbeids- eller samfunnsliv, og det ble foreslått å gjøre det til hovedregel med en arbeidslivsrepresentant i programevalueringer.
- Studiekvalitetsbasen bør tilpasses slik at det blir enklere for studenter og ansatte å få innsikt i resultater og tiltak i forbindelse med tidligere evalueringer.

Fakultetenes innspill

Fakultetene har gitt sine innspill til evalueringen gjennom en intern høringsprosess.

Fakultetene er i stor grad fornøyde med kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning slik det er i dag. Det blir blant annet skrevet at kvalitetssystemet er riktig dimensjonert og gjør det mulig å fange opp svikt i kvaliteten og følge dette opp innen rimelig tid. Kvalitetssystemet har sikret gjennomsiktige rutiner for kvalitetsarbeidet og har bidratt til bedre kommunikasjon mellom de ulike aktørene i ph.d.-utdanningen.

Fakultetene skriver at det er viktig å holde kvalitetsarbeidet på et moderat og formålstjenlig nivå, og at innholdet i kvalitetssystemet bør fokusere på elementene som faktisk gir en kvalitetsforbedring. Det er viktig å hensynta fakultetenes ulike størrelse når systemet revideres, der de store fakultetene ofte i større grad har behov for å effektivisere prosesser, og delegere oppgaver til instituttene. Alle syv fakultet ønsker å beholde modellen med to ulike kvalitetssystemer, men det kommenteres at det er viktig å se de to systemene i sammenheng og harmonisere dem i størst mulig grad, så lenge det særegne ved ph.d.-utdanningen ivaretas.

2. Foreslåtte endringer i kvalitetssystem for ph.d.-utdanning

I forslaget til revidert kvalitetssystem er det gjort flere endringer, både strukturelle endringer i selve systembeskrivelsen og forslag til endringer i flere av kvalitetssikringselementene.

2.1. Struktur og uttrykk

En av tilbakemeldingene i NOKUT-rapporten var at UiB bør gjennomføre en systematisk sammenligning av de to kvalitetssystemene. I arbeidet i forbindelse med tilsynet ble det også tydelig at de to kvalitetssystemene har noe ulik begrepsbruk. For å gjøre de to kvalitetssystemene likere i form og uttrykk, foreslås det at introduksjonen til beskrivelsen av kvalitetssystem for ph.d.-utdanning utvides noe og at bakgrunnen og begrunnelsen for kvalitetsarbeidet samsvarer mellom de to kvalitetssystemene. I kvalitetssystem for ph.d.-utdanning introduseres også de to linjene i kvalitetsarbeidet; utvikling og kontroll, tilsvarende som i kvalitetssystem for utdanning. Utviklingsarbeid er en løpende prosess med jevnlig vurderinger og justeringer som dokumenteres for videre arbeid ved enhetene, som for eksempel ph.d.-utdanningsmeldingen, dialogmøter, fremdriftsrapportering og midtveiseevaluering. Kontroll innebærer formelle sykliske prosesser, tidsbestemte evalueringer og rapportering til nivået over, som emneevalueringer og ph.d.-programevalueringer.

Følgende kapitler er lagt til kvalitetssystem for ph.d.-utdanning:

- Ambisjoner for det systematiske kvalitetsarbeidet
- Bakgrunn. Herunder:
 - Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen; med henvisning til aktuelle lover og forskrifter som regulerer kvalitetsarbeidet
 - Kvalitetssikring av utdanning; en henvisning til kvalitetssystem for utdanning
- Definisjon av de to linjene i kvalitetsarbeidet; utvikling og kontroll. Elementene i kvalitetssystemet er sortert under disse to linjene.
- Reakkreditering av ph.d.-program
- Formaliserte ph.d.-samarbeid

Kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning har i tillegg blitt tilpasset slik at oppsettet og det grafiske uttrykket i de to dokumentene er tilnærmet likt så langt det er hensiktsmessig.

2.2. Forsinkelses- og frafallsundersøkelse

Forsinkelses- og frafallsundersøkelse er det eneste elementet i kvalitetssystem for ph.d.-utdanning ved UiB som ble vedtatt i 2017, som ikke har blitt gjennomført. Andre element i kvalitetssystemet har blitt prioritert, senest ut alumnusundersøkelsen som ble gjennomført for første gang i 2023. Gjennom forsinkelses- og frafallsundersøkelsen var tanken å innhente informasjon fra kandidater som er forsinket eller skrevet ut av ph.d.-utdanningen. Besvarelsene skulle gi en oversikt over elementer i ph.d.-utdanningen som oftest fører til forsinkelser eller frafall, og gi et grunnlag for å vurdere tiltak overfor disse utfordringene.

I forbindelse med revisjonen av kvalitetssystemet og i etterkant av den interne høringen har det vært en diskusjon om forsinkelses- og frafallsundersøkelse i det administrative ph.d.-koordinatorforumet, der det har fremkommet noen spørsmål knyttet til en slik undersøkelse. Hva skal resultatene brukes til, og kan resultatene gi ytterligere informasjon enn det en allerede vet? Et viktig prinsipp er at det ikke samles inn data uten at en har en god grunn, og ser at resultatene kan brukes til å øke kvaliteten på programmet. Det er også uklart hvordan en skal definere forsinkelse. Er forsinkelse definert som personer som er utenfor finansieringsperioden sin, eller er det opplevd forsinkelse ut fra hvordan kandidatene selv tenker at de ligger an i ph.d.-løpet? En slik undersøkelse vil være sensitiv, da både forsinkelse og frafall er svært personlig. Videre, i hvilken grad kan vi forvente at kandidater som har sluttet ph.d.-utdanningen sin ønsker å svare på en undersøkelse opptil flere år etter at de har sluttet?

Det har i tillegg kommet signaler fra NOKUT om at det er hensiktsmessig med mindre rapportering og dokumentering, noe som kan tale for at det ikke er hensiktsmessig med en ytterligere undersøkelse blant ph.d.-kandidatene. En fare med hyppige undersøkelser er lavere deltagelse blant respondentene, og dermed et dårligere datagrunnlag.

Basert på dette, i tillegg til kunnskapen om at gjennomføringen i ph.d.-utdanningen ved UiB er relativt god¹, foreslås *det at forsinkelse- og frafallsundersøkelsen tas ut av kvalitetssystemet* for ph.d.-utdanning. Det er noe uklart hva resultatene fra undersøkelsen kan brukes til, og om resultatene gir ytterligere informasjon enn det en allerede vet. Dette er i tråd med innspill om at det er viktig å fokusere på de kvalitetssikringselementene som faktisk gir en kvalitetsforbedring.

¹ I perioden 2019-2022 har andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år gjennomsnittlig ligget på 69,8 prosent ved UiB. Gjennomsnittet for statlige institusjoner var på 67,2 prosent i 2022. Kilde: [Database for statistikk om høyere utdanning](#).

Undersøkelsen er lite kommentert i fakultetenes høringsinnspill. Kun ett av fakultetene skriver i sitt høringsinnspill at de har behov for mer data på feltene, og at de har vurdert å gjøre egne undersøkelser angående forsinkelse og frafall, men har ventet på den sentrale gjennomføringen.

2.3. Progamevaluering – krav om innspill fra arbeidsliv

Et av oppfølgingspunktene i NOKUT-rapporten var at UiB bør styrke innspill fra samfunns- og arbeidsliv i kvalitetssystemet. NOKUTs sakkyndige komité skriver i rapporten at «i UiBs retningslinjer for de eksterne evalueringene av ph.d.-utdanningene fremgår det at fakultetene kan vurdere om representanter fra arbeids- og samfunnsliv skal være med. Komiteen råder UiB til å fastsette som hovedregel at én arbeidslivsrepresentant er med i disse evalueringene, og at unntak fra hovedregelen må begrunnes.» Ifølge [Studiekvalitetsforskriftens § 2-1 \(2\)](#) skal «representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige, som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene».

I dag er det frivilling om fakultetene ønsker å inkludere en representant fra samfunns- og arbeidsliv i progamevalueringer. Fra UiBs retningslinjer for progamevaluering:

«Komiteen bør bestå av minimum tre faglige representanter, hvorav en kan være ph.d.-kandidat. De faglige komitemedlemmene skal være eksterne, bortsett fra ph.d.-kandidaten som kan være ansatt ved UiB. Komiteen skal ha: nasjonal og/eller internasjonal spesialistkompetanse på professornivå; kompetanse fra undervisning og forskningsveiledning; minst en deltager som er ph.d.-kandidat. I tillegg kan fakultetet vurdere om komiteen skal ha representanter fra arbeids- eller organisasjonsliv. Komiteen kan ha ett medlem fra fakultetet som ivaretar rollen som sekretær for evalueringsarbeidet.»

Det foreslås å legge inn krav om innspill fra representanter fra arbeidslivet i progamevalueringen, jf. Studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2). Med arbeidslivet menes næringsliv, offentlig forvaltning, kulturliv, mv. Krav til bidrag fra arbeidslivet i evalueringer er også foreslått i utkastet til revidert kvalitetssystem for utdanning. Dersom fakultetet ikke ønsker å inkludere en representant fra arbeidslivet i komiteen skal dette begrunnes, og fakultetet må innhente innspill fra representanter fra arbeidslivet, for eksempel gjennom intervjuer eller referansegrupper.

Ny foreslått tekst i retningslinjene for ph.d.-progamevaluering (ny tekst er uthevet):

*«Komiteen **skal** bestå av minimum tre faglige representanter, hvorav en kan være ph.d.-kandidat. De faglige komitemedlemmene skal være eksterne, bortsett fra ph.d.-kandidaten som kan være ansatt ved UiB. Komiteen skal ha: nasjonal og/eller internasjonal spesialistkompetanse på professornivå; kompetanse fra undervisning og forskningsveiledning; minst en deltager som er ph.d.-kandidat. I tillegg **skal** komiteen få innspill fra arbeidslivet (**næringsliv, offentlig forvaltning, kulturliv, mv**). **Arbeidslivsrepresentant(e) må ha relevant erfaring med fagfeltet, gjennom egen ph.d.-utdanning, eget arbeidsfelt, eller for eksempel ved å være tilknyttet et potensielt arbeidssted for kandidater med den aktuelle ph.d.-utdanningen. Representanten kan inkluderes som et medlem i komiteen. Hvis ikke arbeidslivsrepresentanten deltar i komiteen, må fakultetet innhente innspill fra representanter fra arbeidslivet, for eksempel gjennom intervjuer eller referansegrupper. Komiteen kan ha ett medlem fra fakultetet som ivaretar rollen som sekretær for evalueringsarbeidet.»***

Fakultetene er delt i sin vurdering av om det bør inkluderes en representant fra arbeidsliv i progamevalueringene. KMD, HF og SV stiller seg positive til forslaget om en representant fra arbeidslivet med i progamevalueringer, mens JUR, PSYK og MED ønsker at det fremdeles bør være opp til fakultetene å vurdere dette. MN mener at dette bør sees i sammenheng med hvordan

revisjonen blir på bachelor- og masternivå. For evaluering av studieprogram på andre nivå skal studenter, eksterne sakkyndige og representanter fra arbeidsliv bidra i evalueringene. I utkastet til revidert kvalitetssystem for utdanning er det krav om at alle studieprogram skal ha oppnevnt to personer utenfor institusjonen som bidrar til evalueringene og kvalitetsutvikling (en ekstern fagfelle fra en UH-institusjon og en representant fra arbeidslivet). Oppdragene til representantene fra arbeidslivet kan, om ønskelig, utformes på andre måter enn fagfellen, for eksempel ved at representanten får konkrete spørsmål eller intervjues muntlig. Rapportene og tilbakemeldingene skal omtales i programevalueringene som skal gjennomføres hvert sjette år.

Syklusen på programevalueringene er nå harmonisert mellom de to kvalitetssystemene og satt til hvert sjette år.

2.4. Reakkreditering av ph.d.-program

Reakkreditering av ph.d.-program er et foreslått nytt punkt i kvalitetssystem for ph.d.-utdanning. Ifølge Studietilsynsforordningen § 4-1 (3) skal institusjonene ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i § 3-1 til § 3-3 i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning og kapittel 2 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning, som alle omhandler akkreditering av studietilbud. Hvorvidt ph.d.-programmene oppfyller lov- og forskriftskrav knyttet til studietilbud, skal evalueres gjennom ph.d.-programevalueringen. Evalueringen av de overnevnte paragrafene skal gjennomføres enten som en egenevaluering i forbindelse med fakultetets forberedelse av programevalueringen, eller av den eksterne evalueringskomiteen som en del av selve programevalueringen. Programevalueringer skal behandles av ph.d.-programstyret.

Etter arbeidet med å revidere kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning, ser vi det naturlig at det legges inn en sløyfe der ph.d.-programmene blir formelt reakkreditert, tilsvarende som i kvalitetssystem for utdanning. Det foreslås at den formelle reakkrediteringen av ph.d.-programmene gjøres av fakultetsstyret etter anbefaling av ph.d.-programstyret. Fakultetets ph.d.-programstyre skal gi fakultetsstyret en anbefaling om programmet bør reakkrediteres, eventuelt må programstyre beskrive hva som skal til for at programmet kan reakkrediteres, og en tidsplan for oppfølging. Dette er i tråd med reakkrediteringen av studieprogram på nivåene under. Dersom fakultetsstyret finner at ph.d.-programmet ikke kan reakkrediteres, kan fakultetet gi instruks om å tilrettelegge for at ph.d.-programstyret foretar og gjennomfører de nødvendige endringer og forbedringer i programmet innenfor tidsplanen.

Hvem som har ansvar for reakkreditering av ph.d.-programmene bør også fremkomme i UiBs ph.d.-forskrifter.

2.5. Emneevaluering

I det reviderte kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning ved UiB er det foreslått noen endringer i emneevalueringer tilsvarende det som er gjort i kvalitetssystem for utdanning, samtidig som det tas hensyn til egenarten til ph.d.-utdanningen. Alle emner skal evalueres minst hvert tredje år eller hver tredje gang de gjennomføres.

Den obligatoriske årlige egenevalueringen er tatt ut av emneevalueringer. Det oppfordres likevel til at emneansvarlig gjør jevnlige vurderinger av emnet, som brukes til videreutvikling av kvaliteten i emnene.

2.6. Evaluering av rammene for opplæringsdelen

Gjennom evalueringen av emneporteføljen skal det vurderes om fakultetets ph.d.-emner dekker behovet for opplæring i de fagfelt som kandidatene tilhører. Dette skal sikre at opplæringsdelen er

tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse og reglene om at *“opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode”* i ph.d.-forskriften og *“opplæringsdelen skal gi stipendiaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket, og særlig rette seg mot dokumentasjon av refleksjon og resultater i kunstnerisk utviklingsarbeid, metodikk, prosjektutvikling og etikk, samt trening i formidling”* i ph.d.-forskriften i kunstnerisk utviklingsarbeid. Eksempler på rammer for opplæringsdelen kan være de ulike fakultetenes krav til antall studiepoeng i kategorier de har delt opplæringsdelen inn i, som vitenskapsteori, etikk, formidling, obligatorisk del og valgfri del.

Det foreslås at de to elementene, evaluering av emneporteføljen og evaluering av rammene for opplæringsdelen, slås sammen til ett element i det reviderte kvalitetssystemet, som foreslått av flere av fakultetene i deres høringsinnspill. Disse to elementene henger tett sammen, og det er allerede utarbeidet felles retningslinjer for evalueringen av elementene.

Det foreslås videre å presisere at emneporteføljen og rammene for opplæringsdelen skal evalueres *minst* hvert tredje år. Her er *minst* lagt til setningen for å åpne for at fakultetene kan gjennomføre en evaluering av emneporteføljen og rammene for opplæringsdelen oftere enn hvert tredje år for å kunne holde emneporteføljen aktuell til enhver tid, som spilt inn av MED.

2.7. Alumnusundersøkelsen

I kvalitetssystemet per i dag, står det at det er universitetsstyret som er ansvarlig for å vedta oppfølging etter alumnusundersøkelsen. Etter å ha gjennomført alumnusundersøkelsen i 2023, er det blitt tydelig at fakultetene er i bedre posisjon til å følge opp resultatene fra undersøkelsen. Det foreslås derfor at ansvaret for oppfølging flyttes fra universitetsstyret til fakultetenes ph.d.-programstyret. Undersøkelsen skal omtales i ph.d.-utdanningsmeldingen for å holde universitetsstyret informert. Forsknings- og innovasjonsavdelingen vil fremdeles være ansvarlig for å gjennomføre undersøkelsen, analysere dataene og skrive en rapport som sendes til fakultetene for oppfølging.

2.8. Formaliserte ph.d.-samarbeid

Det foreslås å legge inn en tekst i kvalitetssystemet som omtaler kvalitetssikring av formaliserte ph.d.-samarbeid. Formaliserte ph.d.-samarbeid omfatter felles- og dobbeltgrader, og kan inngås med andre norske eller utenlandske institusjoner. UiB har i de senere årene fått et økende antall formaliserte ph.d.-samarbeid, og det er viktig at kravene og rammene for kvalitetssikring av disse programmene fremkommer tydelig.

Fellesgrader innebærer at det skal opprettes et felles ph.d.-program, som vil være underlagt de samme krav til akkreditering og reakkreditering som de øvrige ph.d.-programmene. For dobbeltgrader er den delen av ph.d.-utdanningen som kandidaten tar ved UiB, underlagt UiB sitt kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen.

2.9. Sluttseminar

I tillegg til de foreslåtte endringene, foreslo Fakultet for kunst, musikk og design i sitt høringsinnspill å inkludere et nytt element; sluttseminar. De skriver i sitt høringsinnspill at midtveisevaluering, og til dels også fremdriftsrapportering og medarbeider- og oppfølgingsamtaler, er en del av utdanningsløpet og kun en evaluering av utdanning. De skriver videre at sluttseminar kan sies å være et tilsvarende element i kvalitetssystemet som midtveisevaluering. De foreslår derfor å vurdere om midtveisevaluering skal tas ut av kvalitetssystemet, men beholdes som en del av utdanningsløpet, eller om obligatorisk sluttseminar skal legges til.

Midtveisevaluering og fremdriftsrapporteringen har lang tradisjon som kvalitetssikringselementer ved UiB, og begge er forskriftsfestet. Flere av fakultetene skriver i sine årlige ph.d.-utdanningsmeldinger at disse to elementene er de viktigste for å følge opp enkeltkandidatene. Siden elementene er omtalt i UiBs forskrifter for ph.d.-utdanning er de også naturlige deler av kvalitetssystemet, som blant annet skal sikre at UiB «...følger opp ph.d.-kandidatene på en forsvarlig og hensiktsmessig måte». Det er derfor naturlig å beholde elementene i det systematiske kvalitetssystemet.

Vi anbefaler ikke å foreslå sluttseminar som et nytt element i kvalitetssystemet. Et slikt element vil kreve store ressurser å gjennomføre, og det er usikkert om det vil bidra til å bedre gjennomføringen eller styrke oppfølgingen av ph.d.-kandidatene. Fakultetene står fritt til å tilby sluttseminar til sine kandidater.

3. Struktur, myndighet og kvalitetssikringsoppgaver i ph.d.-utdanningen

Tabellene som beskriver myndighet og oppgaver til de ulike organer og roller de har for ph.d.-utdanningen har blitt oppdatert.

Følgende endringer er gjort i oversikten:

Sentralt nivå

- Presisert at øverste nivå består av universitetsstyret, rektor og universitetsledelsen.
- Lagt til at det sentrale nivået skal fatte vedtak i enkeltsaker rundt handlingsplan/strategi for ph.d.-utdanning samt inngåelse av formaliserte ph.d.-samarbeid.
- Lagt til gjennomføring av dialogmøter om ph.d.-utdanningen med hvert enkelt fakultet hvert andre år.

Forskningsutvalget

- Presisert hvem Forskningsutvalget skal rådggi.
- Lagt til at Forskningsutvalget skal gi FIA råd om mindre endringer i kvalitetssystemet samt i utarbeidelsen av retningslinjer for kvalitetssikringselementer.

Fakultetet

- Presisering av organene på fakultetsnivå; fakultetsstyret og fakultetet selv.
- Presisering av oppgaver; fatte vedtak i enkeltsaker, vedta regler og kvalitetssikring.
- Lagt til en rekke ansvarsområder som er nevnt i forskriftene, men som ikke tidligere var inkludert i oversikten.
- Lagt til kvalitetssikringsoppgaven reakkreditering av ph.d.-program, som er foreslått som nytt element.

Styret for fakultetenes ph.d.-program

- Lagt til ansvar for å vedta oppfølging av alumnusundersøkelsen, i tillegg til kandidat undersøkelsen.

Institutt eller det organ som fakultetet vedtar

- Lagt til ansvar for å foreslå bedømmelseskomité.
- Lagt til ansvar for gjennomføring av medarbeidersamtaler til alle ph.d.-kandidater ansatt ved UiB, og å tilby en årlig oppfølgingssamtale til ph.d.-kandidater som ikke er ansatt ved UiB.

Emneansvarlig

- Lagt inn i oversikten med ansvar for å gjennomføre emne, jevnlig vurderinger av emnet og at disse blir fulgt opp og å evaluere emnet minst hvert tredje år.

Administrasjonen

Forsknings- og innovasjonsavdelingen er lagt inn i oversikten med ansvar for forvaltning av doktorgradsforskriftene og kvalitetssystem for ph.d.-utdanning, i tillegg til en rekke kvalitetssikringsoppgaver knyttet til ph.d.-utdanningsmeldingen, fremdriftsrapporteringen, undersøkelser og tilrettelegging av dialogmøter.

4. Retningslinjer for oppretting av ph.d.-emner

I høringsbrevet ble fakultetene spurt om de ønsket at det ble utarbeidet retningslinjer for oppretting av ph.d.-emner. Fakultetene er i stor grad positive til dette. Det kommenteres at det er behov for stor grad av fleksibilitet i slike retningslinjer, da disse må ta hensyn til at emner på ph.d.-nivå ofte er grunnleggende annerledes enn emner på nivåene under. Det er viktig at rutinene ikke blir for arbeidskrevende. MED er det eneste fakultetet som skriver at de er usikre på behovet for slike retningslinjer.

Det foreslås derfor at FIA i samarbeid med fakultetene utarbeider retningslinjer for oppretting av ph.d.-emner. Disse retningslinjene blir ikke del av det systematiske kvalitetsarbeidet, men legges ut på UiB sine arbeidsstøttesider for ansatte. Fakultetet selv har ansvar for å fatte vedtak om å opprette eller nedlegge emner.

5. Oppsummering

Saken legges frem for Forskningsutvalget til drøfting. Siden revisjonen av kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB har blitt gjennomført parallelt med revisjon av kvalitetssystem for utdanning, og flere av delene av kvalitetssystemene er i større grad koordinert enn tidligere, kan endringer i kvalitetssystem for utdanning har innvirkning på kvalitetssystem for ph.d.-utdanning.

Kvalitetssystem for utdanning skal behandles i utdanningsutvalget 7. februar (UU [02/23](#)) og 3. april, med mulighet for fakultetene å komme med skriftlige innspill etter behandlingen 7. februar. Vi tar derfor forbehold om at det kan komme mindre endringer i systembeskrivelsen etter behandling i FU. Eventuelle større, substansielle endringer vil bli behandlet av Forskningsutvalget på sirkulasjon.

07.02.2024 Marie Eide/Yngve Brynjulfsen/Birgit Falch

Vedlegg:

- Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen
- Struktur, myndighet og kvalitetssikringsoppgaver for ph.d.-utdanningen
- Fakultetenes høringsinnspill